

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Pwyllgor:	Y Cyngor Llawn
Dyddiad:	24.09.26
Teitl yr adroddiad:	Adroddiad Blynyddol Sgriwtini 2025 / 2026
Pwrpas yr adroddiad:	Adrodd ar waith y Pwyllgorau Sgriwtini a'r Paneli yn ystod 2025 / 2026 a nodi blaenoriaethau gwaith ar gyfer y dyfodol
Awdur:	Angharad Fflur Hughes, Rheolwr Craffu a Gwasanaethau Pwyllgor

1. Cefndir

Mae'n rhaid i'r Pwyllgorau Sgriwtini adrodd yn flynyddol i'r Cyngor Llawn ar y gwaith a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn ddinesig flaenorol a'r rhaglen waith a blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn ganlynol.

2. Cynnwys

Mae'r adroddiad hwn yn nodi'r gwaith a gyflawnwyd gan y ddau Bwyllgor Sgriwtini a'r tri Phanel yn ystod 2025/26, gan gynnwys y prif gyflawniadau a'r effaith y mae'r gwaith wedi'i chael ar wneud penderfyniadau a gwella gwasanaethau. Mae'r adroddiad yn nodi sut y bu cadeiryddion y ddau bwyllgor sgriwtini yn arwain y gwaith o ddatblygu'r blaen raglenni gwaith. Yn ystod 2025/26, cyflwynwyd y blaen raglenni gwaith i gyfarfodydd rheolaidd Fforwm Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion y Pwyllgorau Sgriwtini ac fe gymeradwywyd ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgorau Sgriwtini. Ym mis Tachwedd 2025, cynhaliwyd Asesiad Panel Perfformiad, a arweiniodd at argymhellion i gryfhau trefniadau sgriwtini'r Cyngor. Mewn ymateb, datblygwyd cynllun gweithredu newydd i fynd i'r afael â'r argymhellion hyn, ac mae'r cynllun gweithredu hwn wedi'i adlewyrchu yn yr adroddiad hwn fel rhan o'r rhaglen waith ar gyfer 2026/27.

3. Argymhelliad

Gofynnir i'r Cyngor Llawn:

1. Gymeradwyo Adroddiad Blynyddol Sgriwtini 2025/26

2. Nodi'r cynnydd parhaus a wnaed wrth weithredu ein taith Sgriwtini a'r effaith y mae hyn yn ei chael ar arferion
3. Penodi cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn Hyrwyddwr Sgriwtini am y cyfnod rhwng Mai 2026 a Mai 2027

Atodiad: Adroddiad Blynyddol Sgriwtini 2025/26

Adroddiad Blynyddol Sgriwtini 2025/2026

@cyngormon

csym

@angleseycouncil

www.ynysmon.llyw.cymru

Rhifau tudalennau

• Cyflwyniad	3
• Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgorau Sgriwtini Corfforaethol	4 - 5
• Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgorau Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio	6 - 7
• Sut i gymryd rhan	8
• Craffu y tu ôl i'r Llenni	9
• Craffu mewn Rhifau	10
• Niferoedd sydd wedi edrych ar we-ddarlledu Pwyllgorau Sgriwtini	11
• Effaith Craffu	12
• Trosolwg o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol	13
• Cyflawniadau Allweddol y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol 2025/26	14
• Trosolwg o'r Pwyllgor Partneriaeth ac Adfywio	15
• Cyflawniadau Allweddol y Pwyllgor Partneriaeth ac Adfywio 2025/2026	16
• Paneli Sgriwtini	17
• Edrych i'r Dyfodol - Blaenoriaethau ac Argymhellion ar gyfer 2026/2027	18

Cyflwyniad

Mae craffu yn rôl hanfodol ym mhrosesau gwneud penderfyniadau Cyngor Sir Ynys Môn, mae'n dal y Pwyllgor Gwaith i gyfrif am eu penderfyniadau, eu polisiâu a pherfformiad Gwasanaethau'r Cyngor.

Rôl Craffu yw herio'n adeiladol a chefnogi gwelliant ar draws gwasanaethau ac er na all pwyllgorau sgriwtini wneud penderfyniadau, gallant wneud argymhellion a chyhoeddi canfyddiadau.

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed gan y ddau Bwyllgor Sgriwtini a'r tri Phanel Sgriwtini ar gyfer y flwyddyn ddinesig ddiwethaf, Mai 2025 i Ebrill 2026.

Mae'r adroddiad hefyd yn amlinellu sut mae aelodau wedi cael eu cefnogi i'w galluogi i graffu'n effeithiol, sut mae rhanddeiliaid eraill gan gynnwys dinasyddion a phartneriaethau wedi bod yn rhan o'r broses a beth yw'r blaenoriaethau ar gyfer rhaglenni gwaith yn y dyfodol.

" Creffir yn fanwl ar berfformiad mewn pwyllgorau a phaneli."

— Adroddiad Arolygiaeth Gofal Cymru
Ionawr 2026

"Mae'r Cyngor yn gweithio'n dda, mae gwaith craffu cadarn..."

Cadeirydd y Cyngor - Cynghorydd Non Dafydd
Cyfarfod Llawn y Cyngor,
Mai 2026

Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol

Y Cynghorydd Jeff Evans, Cadeirydd, Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol

Dyma fy mlwyddyn gyntaf fel Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol. Rwyf wedi mwynhau'r cyfle a'r her sy'n dod gyda'r rôl hon ac rwy'n falch o gyflwyno'r rhagair hwn ar gyfer Adroddiad Sgriwtini Blyneddol 2025/26.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'r Pwyllgor wedi parhau i chwarae rôl bwysig wrth gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau tryloyw, atebol ac effeithiol ar draws y Cyngor. Trwy herio adeiladol a chraffu ar sail tystiolaeth, mae'r Aelodau wedi ceisio sicrwydd bod gwasanaethau'n perfformio'n dda, bod risgiau'n cael eu rheoli, a bod gwelliannau'n canolbwyntio ar sicrhau canlyniadau cadarnhaol i drigolion a chymunedau Ynys Môn.

Yn ystod 2025/26, ystyriodd y Pwyllgor amrywiaeth eang o faterion sy'n gysylltiedig â blaenoriaethau strategol y Cyngor, gan gynnwys perfformiad corfforaethol, cynllunio ariannol, gwasanaethau cymdeithasol, tai, llywodraethu, diogelu, a chyflawni cynlluniau corfforaethol allweddol. Mae'r Aelodau wedi rhoi sylw arbennig i feysydd lle'r oedd angen gwella perfformiad ymhellach, gan ofyn am eglurder ynghylch y camau sy'n cael eu cymryd, yr amserlenni ar gyfer cyflawni a'r effaith ar drigolion.

Mae'r Pwyllgor hefyd wedi parhau i gryfhau ei sylw i gynlluniau gwaith ymlaen llaw, gan sicrhau bod y swyddogaeth graffu'n amserol, yn canolbwyntio ar Gynllun y Cyngor, ac yn gyson â'r cynllun hwnnw. Mae hyn wedi helpu Aelodau i ganolbwyntio ar y meysydd lle gall craffu ychwanegu'r gwerth mwyaf, boed hynny drwy roi sicrwydd, cyfrannu at ddatblygu polisi, neu wneud argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith.

Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol

Hoffwn ddiolch i'm is-gadeirydd yn ystod 25/26 y Cynghorydd Sonia Williams a llongyfarchiadau i'r Cynghorydd Geraint Bebb ar gael ei benodi'n is-gadeirydd ar gyfer 26/27. Hoffwn hefyd ddiolch i holl Aelodau'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol, a'r Paneli Adnoddau a Gwasanaethau Cymdeithasol am eu hymrwymiad, eu gwaith paratoi a'u cyfraniadau ystyrlon ar hyd y flwyddyn. Rwyf hefyd yn ddiolchgar i Ddeiliaid Portffolio, swyddogion, partneriaid a chyfranwyr a wahoddwyd i fod yn bresennol mewn cyfarfodydd, cyflwyno gwybodaeth ac ymateb yn agored i gwestiynau'r Aelodau.

Wrth edrych ymlaen, bydd craffu effeithiol yn parhau i fod yn hanfodol wrth i'r Cyngor barhau i ymateb i bwysau ariannol, galw cynyddol am wasanaethau a'r angen i sicrhau gwelliant parhaus. Bydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn parhau i herio'n adeiladol, cefnogi llywodraethu da a helpu i sicrhau bod penderfyniadau'n cael eu dylanwadu gan dystiolaeth, gwybodaeth am berfformiad ac anghenion ein cymunedau.

Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio

Y Cynghorydd Dylan Rees, Cadeirydd, Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio

Cyn cyflwyno'r adroddiad hwn, hoffwn dalu teyrnged arbennig i'r Cynghorydd Ken Taylor, Aelod ffyddlon ac uchel ei barch o'n Pwyllgor. Trwy gydol ei amser gyda ni, ymrodd y Cynghorydd Taylor yn llwyr i'n gwaith, gan fynd i'r afael â'i rôl gydag ymdeimlad dwfn o ymrwymiad, ymdeimlad diwro o gyfrifoldeb ynghyd â'i gynhesrwydd a'i hiwmor da. Bydd ei gyfraniad yn cael ei golli'n fawr.

Credaf fod craffu effeithiol yn gonglfaen i drefniadau llywodraethu corfforaethol y Cyngor. Mae'n chwarae rhan hanfodol wrth ddal y rhai sy'n gwneud penderfyniadau i gyfrif, herio'n adeiladol, a sicrhau bod barn trigolion a chymunedau'n cael eu hadlewyrchu yn y broses o wneud penderfyniadau.

Hoffwn ddiolch i Aelodau'r Pwyllgor Partneriaeth ac Adfywio am eu cyfraniadau a'u hymrwymiad i waith y Pwyllgor sydd wedi ychwanegu gwerth o ran cyflawni Cynllun y Cyngor, cynnal safonau ein gwasanaethau cyhoeddus a chraffu ar waith ein Partneriaid Allanol Allweddol. Mae'r Pwyllgor wedi gwneud argymhellion teg, cadarn i'r Pwyllgor Gwaith ar nifer o bynciau allweddol a meysydd gwasanaeth yn ystod y cyfnod hwn.

Dros y 12 mis diwethaf, craffodd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio ar waith nifer o bartneriaid allweddol a meysydd strategol sy'n gysylltiedig â Chynllun y Cyngor 2023–2028. Ymhlith y partneriaid allweddol a wahoddwyd roedd Heddlu Gogledd Cymru a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd, Grŵp Llandrillo Menai a Phrifysgol Bangor, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Gwasanaethau Ambiwlans Cymru, yn ogystal â chynrychiolwyr sy'n gysylltiedig â datblygu economaidd a gweithgarwch y Gronfa Ffyniant.

Ystyriodd yr Aelodau flaenoriaethau, gweithio mewn partneriaeth, cyfleoedd yn y dyfodol, risgiau a heriau ar draws y meysydd hyn. Fe wnaethant hefyd herio'n adeiladol y gwasanaeth iechyd a gofal brys, addysg ôl-16, prosiectau arloesi, rhaglenni datblygu economaidd, Porthladd Rhydd Ynys Môn a newidiadau i drefniadau Cyllido Twf Lleol. Arweiniodd pryderon am newidiadau cyllid a threfniadau llywodraethu at anfon llythyr at Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i ofyn iddynt ailystyried a chynnig mwy o eglurder.

Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio

Craffodd y Pwyllgor hefyd ar gynlluniau strategol allweddol sy'n cefnogi Cynllun y Cyngor, yn enwedig mewn perthynas â'r Gymraeg ac addysg. Roedd hyn yn cynnwys ystyried Adroddiad Blynyddol Safonau Cymru, Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg, canllawiau gwella ysgolion, Cynllun Strategol Digidol Addysg ac Adroddiad Cynnydd y Panel Sgriwtini Addysg. Yn gyffredinol, canolbwyntiodd y gwaith craffu ar gryfhau atebolrwydd partneriaeth, cefnogi amcanion strategol a gwella canlyniadau i drigolion Ynys Môn.

Hoffwn estyn fy nioch diffuant i aelodau'r Panel Sgriwtini Addysg am eu hymrwymiad, eu cydweithrediad a'u gwasanaeth ymroddedig dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae eu cyfraniadau gwerthfawr, eu gwybodaeth a'u her adeiladol wedi bod yn hanfodol wrth hyrwyddo gwaith y Pwyllgor, cefnogi'r gwaith o gyflawni Cynllun y Cyngor a helpu i gynnal gwasanaethau cyhoeddus o ansawdd uchel i drigolion Ynys Môn.

Hoffwn hefyd ddiolch i'm His-gadeirydd, y Cynghorydd Gwilym Owen Jones, am ei gefnogaeth barhaus a'i gyfraniad gwerthfawr ar hyd fy mlwyddyn olaf fel Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio. Mae wedi bod yn ffrain gweithio ochr yn ochr ag ef ac aelodau'r Pwyllgor i gryfhau'r swyddogaeth graffu a hyrwyddo canlyniadau cadarnhaol i drigolion Ynys Môn.

Yn olaf, hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i longyfarch y Cynghorydd Sonia Williams ar gael ei hethol yn Gadeirydd newydd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaethau ac Adfywio. Rwy'n gwbl hyderus y bydd ei sgiliau cadeirio yn sicrhau bod y Pwyllgor yn parhau i sicrhau gwerth ychwanegol i'r broses graffu.

Sut i gymryd rhan

PMae cymryd rhan yn y drefn Graffu yn rhoi cyfle i bobl leisio eu barn a chymryd rhan ym mhrosesau gwneud penderfyniadau'r Cyngor. Hefyd gall cyfrannu at y broses hon helpu i ddylanwadu ar bolisiau a gwasanaethau, gwella tryloywder ac ymddiriedaeth a hyrwyddo atebolrwydd.

Dyma rai o'r ffyrdd y mae'r drefn graffu yn ymgysylltu â'r rhanddeiliaid a'r cyhoedd;

- Tudalen we benodol o'r enw "Cymryd rhan yn y drefn Graffu" sy'n nodi sut y gall y cyhoedd gymryd rhan
- Protocol ar gyfer Siarad Cyhoeddus mewn Pwyllgorau Sgriwtini
- Cyhoeddi blaen raglen waith pob Pwyllgor ar wefan y Cyngor i roi gwybod i'r cyhoedd am ein gwaith sydd ar ddod
- Gwahodd partneriaid allweddol i gyfrannu mewn cyfarfodydd cyhoeddus er mwyn ehangu ein dealltwriaeth, dylanwadu ar drafodaethau yn y Cyngor ac ychwanegu gwerth at ein partneriaeth sy'n gweithio yn lleol
- Cyfethol aelodau ar ein Pwyllgorau Sgriwtini sy'n cynrychioli'r Eglwys yng Nghymru, yr Esgobaeth Gatholig a'r rhiant-lywodraethwyr
- Strategaethau cwestiynu sy'n cynnwys cwestiynau o ddiddordeb y cyhoedd
- Ymweliadau safle â gwasanaethau lleol i arsylwi ar wasanaethau rheng flaen a ddarperir
- Sicrhau tryloywder trwy we-ddarlledu cyfarfodydd ein Pwyllgor i'r cyhoedd eu gwyllo
- Cyhoeddi cyfarfodydd ein Pwyllgor ar y cyfryngau cymdeithasol er mwyn annog ymgysylltu
- Cael pwynt cyswllt Craffu penodol trwy System Rheoli Cysylltiadau Cwsmeriaid y Cyngor sy'n darparu pwynt cyswllt hygyrch i'r cyhoedd sy'n ymwneud yn benodol â'r broses ddemocrataidd

Craffu y tu ôl i'r Llenni

Mae'r tîm Sgriwtini o fewn y Gwasanaethau Democrataidd ac mae'n dîm bach sy'n cynnwys dau swyddog. Ym mis Hydref 2025 cafwyd newid yn y tîm oherwydd bod y Rheolwr Sgriwtini yn ymddeol, ac o ganlyniad bu'n rhaid i'r swyddog Sgriwtini ysgwyddo cyfrifoldebau ychwanegol nes i Reolwr Sgriwtini newydd gael ei benodi ym mis Chwefror 2026.

Dyma rai o'r prif bethau a gyflawnwyd yn 2025/2026;

- Adolygwyd strwythurau a phrosesau craffu a gwnaed argymhellion gan ymgynghorydd allanol ac Asesiad Perfformiad Panel. Mae cynllun gwella wedi'i roi ar waith i ymateb i'r argymhellion hyn, ac mae'r cynllun hwn yn cael ei fonitro trwy gyfarfodydd fforwm cadeiryddion ac is-gadeiryddion.
- Mae gwaith yn mynd rhagddo i godi ymwybyddiaeth o'r blaengynllun gwaith a'r strwythurau a'r prosesau craffu, mae'r gwaith hwn yn cynnwys cyflwyniadau i'r holl dimau arweinyddiaeth a rheoli o fewn yr awdurdod.
- Mae aelodau newydd a chadeiryddion newydd wedi cael eu cefnogi yn eu rolau newydd. Mae'r cymorth hwn wedi cynnwys cyfarfodydd wyneb yn wyneb a chefnogaeth i nodi unrhyw anghenion hyfforddi, a threfniadau a wnaed i ddarparu unrhyw anghenion hyfforddi a nodwyd.
- Mae prosesau ar gyfer olrhain a monitro camau gweithredu a godwyd mewn pwyllgorau a phaneli wedi'u hadolygu, ac mae gwelliannau wedi'u gwneud i sicrhau bod unrhyw gamau gweithredu a godwyd yn cael eu holrhain a'u cwblhau a'u hadrodd yn ôl i'r pwyllgor neu'r panel perthnasol.
- Roedd sesiynau hyfforddi ar strategaethau cwestiynu ar gael i holl aelodau'r pwyllgorau sgriwtini.
- Trefnir cyfarfodydd ymlaen llaw cyn pob cyfarfod pwyllgor i helpu aelodau gyda'r maes cynllunio ac i gefnogi proses graffu effeithiol o fewn y pwyllgorau.
- Cynhelir cyfarfodydd gyda'r Cadeiryddion cyn cyfarfodydd y pwyllgor i friffio'r cadeirydd ynghylch yr agenda a'r eitemau i'w cyflwyno ac i drafod unrhyw gymorth sydd ei angen cyn ac yn ystod cyfarfodydd y pwyllgor.
- Mae Swyddogion, Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion yn cyfarfod bob dau fis i adolygu blaen gynlluniau gwaith, i gyfathrebu unrhyw wybodaeth berthnasol ac i weithio mewn partneriaethau i adolygu a gwella strwythurau a phrosesau craffu.

Craffu mewn Rhifau

17 Cyfarfodydd Pwyllgor a gynhaliwyd

Cyfarfodydd Fforwm
Cadeirydd ac Is-
gadeirydd

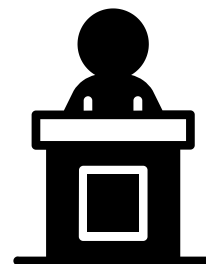

Corfforaethol

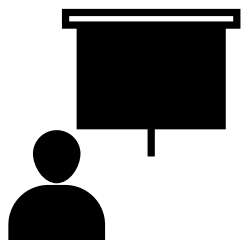
8

Partneriaeth ac
Adfywio

9

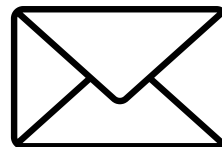

5

Sesiynau Briffio

20

Llythyrau a anfonwyd ar ran
Pwyllgorau at Lywodraeth y DU a
Llywodraeth Cymru

3

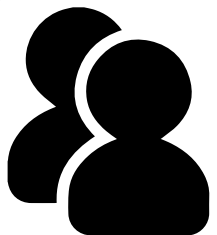
Camau a godwyd ac a Weithredwyd

Partneriaeth ac
Adfywio **11**
Corfforaethol **7**

Presenoldeb y Pwyllgor

Swyddogion **84**

Aelodau Eraill **86**

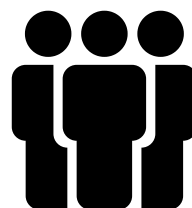

Adroddiadau a Gyflwynwyd

Partneriaeth ac
Adfywio **15**
Corfforaethol **24**

Rhanddeiliaid Allanol

18

Niferoedd sydd wedi edrych ar we-ddarlledu Pwyllgorau Sgriwtini

Mae cyfarfodydd y Pwyllgor Sgriwtini yn cael eu gwe-ddarlledu er mwyn bod yn agored, yn atebol ac i ymgysylltu â'r cyhoedd wrth wneud penderfyniadau.

Mae gwe-ddarlledu yn galluogi trigolion a rhanddeiliaid i ddilyn trafodaethau, deall sut mae penderfyniadau'n cael eu hadolygu a'u herio, a chael mynediad at drafodion mewn modd mwy cyfleus, gan helpu i gryfhau tryloywder ac ymddiriedaeth mewn llywodraethu lleol.

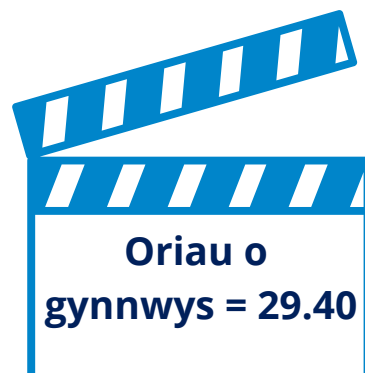
Mae'r wybodaeth isod yn dwyn ynghyd ddata o'r ddau gyfarfod Pwyllgor Sgriwtini a gafodd eu gwe-ddarlledu yn ystod 2025–2026. Mae'n cyflwyno'r manylion perthnasol mewn un lle, gan ddarparu trosolwg clir o'r data a'r ffigurau er mwyn ei gwneud yn haws cyfeirio atynt a'u hadolygu.

Cynhaliwyd 17 o gyfarfodydd hybrid

Nifer o ymwelwyr i'r safle mewn oriau = 487

Oriau o gynnwys = 29.40

Cyfanswm nifer o weithiau yr ymwelwyd â'r safle 1309

77 o ymweliadau ar gyfartaledd i bob cyfarfod a we-ddarllledwyd

Effaith craffu

Mae craffu yn creu effaith trwy fonitro a herio perfformiad gwasanaethau, gwella a gwneud penderfyniadau, mae'n codi ymwybyddiaeth o weithio mewn partneriaeth a'r hyn sy'n gweithio'n dda. Gall craffu hefyd gryfhau atebolrwydd, rhoi cyfle i leisiau mwy o bobl gael eu clywed a sicrhau bod gwaith y Cyngor yn agored ac yn dryloyw i'r cyhoedd. Isod mae rhai enghreifftiau penodol o sut mae Craffu wedi cael effaith yn 2025/26;

Thema	Gweithredu	Effaith
Gweithio mewn Partneriaeth	Yn dilyn presenoldeb blynyddol y Bwrdd Iechyd Lleol yn y Pwyllgor Sgriwtini yn 2024, nododd Aelodau Etholedig yr angen am ddeialog fwy rheolaidd ynghylch darpariaeth gofal iechyd lleol. O ganlyniad, trefnwyd sesiynau briffio a galw heibio ar ffurf fforwm ym mis Tachwedd 2025, gan roi cyfle i Aelodau sôn am brofiadau, pryderon a gofyn cwestiynau'n uniongyrchol i gynrychiolwyr y Bwrdd Iechyd.	Cryfhodd y sesiynau'r gwaith a wneir mewn partneriaeth rhwng yr Awdurdod a'r Bwrdd Iechyd Lleol, gyda gwell cyfathrebu ynghylch materion iechyd lleol, a darparwyd ffordd fwy ymatebol i Aelodau godi materion sy'n effeithio ar drigolion. Mae adborth cadarnhaol o'r sesiynau wedi arwain at ymrwymiad i'w cynnal bob blwyddyn, gydag ystyriaeth i gyflwyno trefniadau tebyg gyda phartneriaid allweddol eraill.
Gwella Gwasanaeth	Yn ystod ymweliadau ysgolion, nododd yr Aelodau anghysondebau yn y cyfleoedd pontio a gynigir ar draws ysgolion cynradd ac uwchradd. Cofnodwyd hyn fel gweithred a chafodd hyn ei gyfleu i'r Gwasanaeth Dysgu.	O ganlyniad, mae'r Rheolwr Gwasanaeth sy'n gyfrifol am y maes hwn wedi dechrau casglu gwybodaeth o bob ysgol. Bydd y gwaith hwn yn cael ei ddefnyddio i gyflwyno egwyddorion pontio cyffredin, gan gefnogi mwy o gysondeb yn y profiad pontio i ddysgwyr ar draws ysgolion.
Cryfhau Atebolrwydd	Mae'r Paneli Sgriwtini Addysg a'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi gweithio mewn partneriaeth i graffu ar adroddiadau Diogelu Corfforaethol cyn iddynt gael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini. Mae'r Paneli wedi cyfarfod ddwywaith fel rhan o'r dull hwn ac wedi cytuno i barhau i weithio mewn partneriaeth.	Mae'r dull hwn ar y cyd wedi cryfhau atebolrwydd trwy alluogi Aelodau o'r ddau Banel i ystyried diogelu materion gyda'i gilydd, rhannu gwybodaeth ar draws meysydd gwasanaeth, a herio adroddiadau'n fwy cadarn cyn iddynt gael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini. 12

Trosolwg o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol

Cadeirydd, Cyngorydd Jeff Evans

Is-gadeirydd, Cyngorydd Sonia Williams

Aelodau'r Pwyllgor; Y Cyngorwyr Llio Angharad Jones, Dafydd Rhys Thomas, John Ifan Jones, Arfon Wyn, Keith Roberts, Alwen Watkin, Geraint Bebb, Robert Llewelyn Jones, Jackie Lewis, Aled Morris Jones (rhan gyntaf y flwyddyn), Celfyn Furlong (ail ran y flwyddyn)

Aelodau cyfetholedig o'r pwyllgor; Christina Williams, Kathryn Seeney, John Tierney, Wenda Owen

Pwrpas y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yw;

- Craffu ar berfformiad / darparu'r holl wasanaethau,
- Sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei amcanion corfforaethol a gwasanaeth
- Craffu ar y Cynllun Busnes Corfforaethol, y Gyllideb Flynyddol, y Gyllideb a'r Fframwaith Polisi, y Fframwaith Rheoli Perfformiad, Polisiâu Corfforaethol neu eu cynlluniau a pholisiâu olynol.

Y prif bethau a gyflawnwyd gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol 2025/26

Mae'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol wedi herio'n adeiladol, wedi ceisio sicrwydd ac wedi dylanwadu ar welliannau ar draws blaenoriaethau allweddol y Cyngor yn ystod y flwyddyn;

Addysg a Phobl Ifanc: Heriodd Aelodau ddyfodol darpariaeth addysg ôl-16 mewn modd cadarn ynghyd â'r cynnig ar gyfer adeilad ysgol uwchradd newydd yn ardal Caergybi, gan geisio sicrwydd ynghylch ymgysylltu, ystyriaethau iaith Gymraeg, fforddiadwyedd, risgiau, cydymffurfiaeth â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion a'r effaith ar ddysgwyr a chymunedau.

Gwella Perfformiad: Craffodd y Pwyllgor ar y Cerdyn Sgorio Corfforaethol ac amlygodd feysydd allweddol sydd angen eu gwella, gan gynnwys cyfranogiad mewn gwersi nofio, tai gwag, Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl, ffigurau NEET, gwaharddiadau o ysgolion, ailgylchu gwastraff, allyriadau fflyd a pherfformiad Rhyddid Gwybodaeth.

Cynllunio Strategol: Adolygodd a chymeradwyodd y Pwyllgor ddogfennau strategol allweddol, gan gynnwys Dogfen Gyflawni Flynyddol 2025/26, yr Adroddiad Hunanasesu a Pherfformiad (Lles) 2024/25, Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai 2026–2056 a'r cynigion cychwynnol drafft ar y Gyllideb Refeniw ar gyfer 2026/27.

Tai: Croesawodd y Pwyllgor gynnydd o ran tai gwag a dyraniadau tai, craffu ar Gynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai, a cheisiwyd sicrwydd ynghylch fforddiadwyedd rhent, mynediad i wneud gwaith cynnal,

gwelliannau i'r stoc tai, effeithlonrwydd ynni ac effaith datblygiadau tai cymdeithasol newydd ar gymunedau.

Cynllun Strategol Sero Net 2026-2031: Craffodd yr aelodau ar y cynllun, gan godi cwestiynau pwysig ynghylch gwerth am arian, data allyriadau, technoleg adnewyddadwy, ailgylchu paneli solar a batris, gwefru cerbydau trydan, addysg, a graddfa'r buddsoddiad sydd ei angen i uwchraddio'r stoc tai.

Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng rhanbarthol: Adolygodd y Pwyllgor Adroddiad Blynnyddol y Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol a heriodd faterion sy'n ymwneud â chau pontydd, tarfu ar Borthladd Caergybi, ystyriaethau cydraddoldeb mewn argyfyngau, a gwytnwch seiberddiogelwch.

Herio'r Gyllideb: Archwiliodd yr Aelodau gynigion cyllideb refeniw ddrafft 2026/27, gan gwestiynu premiymau'r Dreth Gyngor, cyllid grantiau, cyllid anghenion dysgu ychwanegol, pwysau chwyddiant, cronfeydd wrth gefn, pwysau gwasanaeth, buddsoddiad mewn seiberddiogelwch, cyfleusterau cyhoeddus, lwfansau aelodau a'r angen posibl am amlogfa ar yr Ynys.

Sicrhau gwaith dilynol a chraffu yn y dyfodol: Gofynnodd y Pwyllgor am ddiweddariadau ac adroddiadau pellach, gan gynnwys cynnydd ynghylch cynlluniau rheoli llifogydd, monitro blynnyddol o'r Cynllun Strategol Rheoli Mân-ddaliadau, a Chynllun Strategol Tuag at Sero Net.

.

Trosolwg o'r Pwyllgor Partneriaeth ac Adfywio

Cadeirydd, Cyngorydd Dylan Rees

*Is-gadeirydd, Cyngorydd
Gwilym Jones*

Aelodau'r Pwyllgor; Cyngorwyr Non Dafydd, Douglas Fowlie, John Ifan Jones, Eyrn Morris, Pip O'Neill, Derek Owen, Margaret Roberts, Sonia Williams, Liz Wood, Ken Taylor

Aelodau cyfetholedig o'r pwyllgor; Christina Williams, Kathryn Seeney, John Tierney, Wenda Owen

Pwrpas y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio yw;

- Sicrhau bod buddiannau dinasyddion Ynys Môn yn cael eu hyrwyddo.
- Sicrhau bod blaenoriaethau ac adnoddau'r Cyngor yn cael eu hadlewyrchu mewn dull cadarnhaol yn y partneriaethau, wrth gydweithio, cydweithredu ac yn nhrefniadau asiantaethau allanol.
- Bydd cylch gwaith y Pwyllgor yn ymestyn i drefniadau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol a bydd yn cynnwys (ond ni fydd yn gyfyngedig i'r) meysydd hynny lle mae gan y Cyngor ddyletswydd statudol, fel materion troseddu ac anhrefn.

Cyflawniadau Allweddol y Pwyllgor

Partneriaeth ac Adfywio 2025/2026

Mae'r Pwyllgor Partneriaeth ac Adfywio wedi herio'n adeiladol, wedi ceisio sicrwydd a dylanwadu ar welliant ar draws prif flaenoriaethau'r Cyngor yn ystod y flwyddyn;

Datblygu Economaidd: trafodwyd eitemau fel rhan o ymrwymiad y Pwyllgor i graffu ar y gwaith a wnaed gan yr adran a oedd yn cynnwys: Menter y Gronfa Ffyniant, Rhaglen a ariennir gan Lywodraeth y DU a Phorthladd Rhydd Ynys Môn. Cododd yr Aelodau bryderon ynglŷn â'r newidiadau diweddar i'r trefniadau Cyllido Twf Lleol, gan gynnwys effaith newidiadau i grantiau ar swyddi a gwasanaethau a ariennir gan refeniw ar Ynys Môn, a'r diffyg eglurder ynghylch rôl gwneud penderfyniadau'r Cydbwyllgor Corfforaethol yn y dyfodol. Arweiniodd y pryderon hyn at anfon llythyrau at Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru, i ofyn iddynt ailystyried y materion a cheisio mwy o eglurder ynghylch oblygiadau'r trefniadau arfaethedig.

Cynllun y Cyngor: 2023-2028: Craffodd yr Aelodau ar nifer o gynlluniau strategol allweddol a fydd yn galluogi'r Awdurdod Lleol i gyflawni 6 amcan strategol allweddol Cynllun y Cyngor ar gyfer 2023-2028:

Y Gymraeg: Edrychodd y Pwyllgor ar y Gymraeg sy'n un o chwe amcan strategol Cynllun y Cyngor ar gyfer 2023-2028. Mae'n rhan annatod o'n hunaniaeth, ein diwylliant a'n treftadaeth ac mae gennym gyfrifoldeb i sicrhau ei bod yn parhau i ddatblygu a ffynnu. Mae'r meysydd arbennig y craffwyd arnynt gan yr Aelodau yn cynnwys y canlynol

- Adroddiad Blynyddol Safonau Cymru: 2024/25
- Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2024/25 - Mesur Cynnydd

Addysg: Fel Cyngor, rydym wedi ymrwymo i gefnogi plant a phobl ifanc i fod: yn ddysgwyr uchelgeisiol a galluog sy'n barod i ddysgu a chwarae rhan lawn mewn bywyd a gwaith. Roedd y meysydd y craffwyd arnynt gan y pwyllgor yn cynnwys:

- Canllawiau gwella ysgolion: fframwaith ar gyfer gwerthuso, gwella ac atebolrwydd
- Cynllun Strategol Digidol Addysg.
- Adroddiad Cynnydd y Panel Sgriwtini Addysg.
- Gwasanath ADY a Chynhwysiad

Mae'r partneriaid allanol sydd wedi ymddangos gerbron y Pwyllgor yn ystod 2025/2026 yn cynnwys:

Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Heddlu a Throseddau Gogledd Cymru: Craffodd yr aelodau ar flaenoriaethau Comisiynydd Heddlu a Throseddau Gogledd Cymru, ynghyd â'r cydweithrediad rhwng y ddau, gan nodi cyfleoedd gwaith yn y dyfodol ynghyd â risgiau a heriau.

Grŵp Llandrillo Menai a Phrifysgol Bangor: Gwahoddodd yr Aelodau y partneriaid allweddol hyn i ymddangos gerbron y Pwyllgor am y tro cyntaf i gyflwyno gwaith y Brifysgol a'r Coleg a chraffu arno, gan gynnwys eu trefniadau ar y cyd â'r Cyngor wrth gyflawni prosiectau arloesol ar yr Ynys, yn ogystal â chyfleoedd ar gyfer dysgu ac addysg bellach ôl-16.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac Ymddiriedolaeth Prifysgol Ambiwlans Cymru: Craffodd aelodau ar y cynnydd yn erbyn adroddiad 2024 Archwilio Cymru, Gofal Brys ac Argyfwng: Llif Allan o'r Ysbyty yn Rhanbarth Gogledd Cymru, yn ystod trafodaeth ar y cyd â phartneriaid allweddol. Sicrhodd yr Aelodau her adeiladol gan archwilio materion allweddol gan ymrwymo ar y cyd i wella canlyniadau iechyd, hyrwyddo annibyniaeth, a gwella llesiant trigolion Ynys Môn.

Paneli Sgriwtini

Mae tri phanel yn cefnogi gwaith y Pwyllgorau Sgriwtini, nid yw'r paneli hyn yn cyfarfod mor aml â'r Pwyllgorau ac mae llawer o'r gwaith a wneir gan y paneli yn digwydd yn y gymuned. Rhaid i'r holl aelodau ar y paneli hefyd fod yn aelod o un o'r Pwyllgorau Sgriwtini. Mae pob panel yn cael ei gefnogi gan drefniadau llywodraethu cadarn sy'n sicrhau ffocws, cylch gwaith a rhaglen waith glir ac mae prosesau adrodd ac uwchgyfeirio yn eu lle i sicrhau bod gwaith paneli Sgriwtini yn cael ei adrodd yn rheolaidd i'r ddau Riant-Bwyllgor.

Panel Adnoddau

Mae gan y Panel Adnoddau 6 aelod ac mae'n cyfarfod 6 gwaith y flwyddyn, ac mae'n gyfrifol am graffu ar gyllideb y Cyngor. Mae cael panel ar wahân yn sicrhau bod aelodau'n cael digon o amser i gwblhau'r broses o graffu'n fanwl ar wariant y Cyngor.

Panel Addysg

Mae gan y Panel Addysg 8 aelod ac mae'n cyfarfod 4 gwaith y flwyddyn, mae ganddynt flaen raglen waith 2 flynedd ac yn ystod 2025/2026 craffodd y panel ar wahanol themâu yn yr ystafell bwyllgora a thrwy ymweld â gwahanol ysgolion cynradd ac uwchradd. Mae'r panel hefyd yn craffu ar ysgolion sydd yn peri pryder ac unrhyw ysgolion sydd mewn categori Estyn. Yn ystod y flwyddyn trefnwyd ymweliadau ag 8 ysgol a chraffwyd ar y themâu canlynol;

- Pontio Effeithiol rhwng Cyfnodau
- Gwella Presenoldeb
- Cwricwlwm Cymru - Profiadau sy'n gysylltiedig â'r byd gwaith

Panel Gwasanaethau Cymdeithasol

Mae gan y Panel Gwasanaethau Cymdeithasol 8 aelod ac mae'n cyfarfod 2 waith y flwyddyn, mae ganddynt flaen raglen waith 2 flynedd ac yn ystod 2025/2026 craffodd y panel ar wahanol themâu yn yr ystafell bwyllgora a thrwy ymweld â gwasanaethau presennol a darpariaeth newydd yn y gymuned. Gwnaed ymweliadau â gwasanaethau i graffu ar y canlynol;

- Tîm Llesiant Meddyliol Ynys Môn
- Tai â chymorth i unigolion ag anghenion iechyd meddwl
- Cymorth cymunedol i unigolion ag anghenion iechyd meddwl
- Cyfleoedd Diwrnod Anabledd Dysgu
- Gwasanaethau seibiant i blant ag anableddau

Edrych Ymlaen - Argymhellion ar gyfer 2026/2027

Ar gyfer 2026/2027 byddwn yn parhau i adeiladu ar y gwaith a wnaed yn ystod 2025/2026 a'n blaenoriaethau ar gyfer 2026/2027 yw;

- Parhau i raglennu gwaith ymlaen llaw trwy adolygu'r flaen raglen waith ym mhob cyfarfod, gan sicrhau bod yr holl randdeiliaid perthnasol yn cael y cyfle i awgrymu pynciau perthnasol i graffu arnynt. Byddwn hefyd yn parhau i rannu'r rhaglen mor eang â phosibl i godi ymwybyddiaeth o'r cynnwys.
- Byddwn yn cyflawni'r cynllun gwella newydd ac yn sicrhau bod argymhellion yn cael eu gweithredu, gan gynnwys yr argymhelliad o'r Asesiad Panel Perfformiad sy'n edrych ar sut y gallwn sicrhau bod y strwythur craffu yn craffu ar flaenoriaethau datblygu economaidd yn effeithiol.
- Gydag Aelodau newydd yn debygol o ymuno â'r Cyngor yn dilyn etholiadau Mai 2027, bydd angen sefydlu cynllun sefydlu, hyfforddiant a datblygu cynhwysfawr. Dylid datblygu'r cynllun hwn mewn partneriaeth â swyddogion, gyda safbwyntiau a phrofiadau'r Aelodau presennol yn chwarae rhan hanfodol i sicrhau ffocws, a'i fod yn berthnasol ac yn effeithiol wrth gyflawni ei nodau.
- Parhau i weithio'n agos gydag ADSO a chasglu a rhannu arferion gorau ar draws awdurdodau eraill, a hefyd gweithredu unrhyw ganfyddiadau a gwelliannau a nodwyd o ganlyniad i'r gwaith a wnaed fel rhan o'r gweithgor Cyfranogiad.
- Adolygu a diweddarau'r wefan gan sicrhau bod yr holl wybodaeth yn gyfredol ac yn berthnasol ac y gellir dod o hyd iddi'n hawdd.
- Parhau i weithio mewn partneriaeth â'n rhanddeiliaid i sicrhau bod y blaen raglen waith ar gyfer sesiynau briffio yn cynnwys sesiynau sy'n berthnasol ac o ddiddordeb i'r aelodau a'r cyhoedd.
- Yn dilyn y sesiynau galw heibio a gynhaliwyd gyda'r bwrdd Iechyd ym mis Tachwedd 2025 a'r adborth cadarnhaol a gafwyd gan yr aelodau a'r swyddogion o'r bwrdd Iechyd, byddwn yn ceisio ehangu'r math hwn o sesiwn i bartneriaethau eraill.